

Handläggare
Kicki Tepphag Olson
Telefon: 08-50833690**Till**
Utbildningsnämnden
2013-05-24

Patientjournaler och e-tjänster

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande.

Det arbete som avsåg att koppla vissa e-tjänster till det digitala journal- och dokumentationssystemet avbryts.

Thomas Persson
UtbildningsdirektörElisabeth Barö-Dérantz
Avdelningschef

Sammanfattning

Ett digitalt journal- och dokumentationssystem för patientjournaler när det gäller elevhälsans medicinska och skolpsykologiska delar har införts. Det har av juridiska skäl visat sig vara ogenomförbart att koppla vissa e-tjänster för att öka servicen till elever och vårdnadshavare har av juridiska skäl visat sig vara ogenomförbart. Förvaltningen föreslår därför att arbetet som avsåg att koppla vissa e-tjänster till det digitala journal- och dokumentationssystemet avbryts.

Bakgrund

Utbildningsnämnden beslutade den 23 oktober 2008 att införa digital dokumentation och digitala elevhälsojournaler. Avsikten var också att knyta vissa e-tjänster till detta för att öka servicen till elever och vårdnadshavare genom att få tillgång till journalinformation som till exempel vaccinationsdata. Förvaltningen ansökte om och beviljades 7,8 mnkr hos e-tjänstprogrammet i Stockholms stad för införande av digital hantering av patientjournaler.

Digitalt journal- och dokumentationssystem har införts. Att till detta koppla e-tjänster har av juridiska skäl visat sig vara o genomförbart.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben tillsammans med avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens synpunkter

Ett digitalt journal- och dokumentationssystem för patientjournaler när det gäller elevhälsans medicinska och skolpsykologiska delar har införts. Förvaltningen har i samverkan med stadsledningskontorets juridiska avdelning undersökt möjligheten att till journal- och dokumentationssystemet knyta vissa e-tjänster som skulle ge elever och föräldrar tillgång till journalinformation som till exempel vaccinationsdata.

Juridiska avdelningen beskriver i en promemoria de juridiska svårigheter som föreligger med att knyta sådana e-tjänster till journal- och dokumentationssystemet. Framförallt gäller detta sekretessfrågor. Som exempel kan nämnas sekretess i förhållande till vårdnadshavare. Huvudregeln är att sekretess till skydd för den enskilde gäller gentemot den enskildes vårdnadshavare om den enskilde är under 18 år (barn). I den utsträckning som vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter enligt föräldrabalken (utöva sitt vårdnadshavandeskap) gäller dock inte sekretessen, såvida inte barnet kan antas lida betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren (12 kap. 3§ offentlighets- och sekretesslagen, OSL).

Barnets vårdnadshavare har rätt att ta del av till exempel uppgifter om vaccinationer och tillväxtkurvor för att kunna utöva sitt ansvar som vårdnadshavare. Vårdnadshavaren förfogar ensam över sekretessen fram till dess att barnet uppnått tillräcklig ålder och mognad. Det finns ingen definitiv åldersgräns fastställd när barnet anses ha uppnått tillräcklig ålder och mognad utan detta får avgöras i varje individuellt fall. I praxis talas dock om att barnet efter 12-13 års ålder kan ha uppnått tillräcklig ålder och mognad för att i visst avseende ensam eller tillsammans med vårdnadshavaren förfoga över sekretessen. Innan den åldern uppnåtts förfogar vårdnadshavaren ensam över sekretessen och det är upp till

vårdnadshavaren att bestämma i vilken mån barnet ska få tillgång till uppgifterna.

Det är dock inte förenligt med sekretessreglerna att en vårdnadshavare automatiskt, utan en manuell prövning av barnets ålder och mognad, får ta del av uppgifter ur barnets patientjournal efter att barnet har fyllt 13 år. Både uppgift om tillväxt, vaccination samt besök hos skolsköterskan kan vara av sådant slag att ett barn med hänsyn till ålder och mognad har rätt att ensam förfoga över uppgiften. Vissa uppgifter i journalerna kan också vara av sådant slag att barn tillsammans med sina vårdnadshavare förfogar över sekretessen. Juridiska avdelningens bedömning är därför att det krävs en manuell sekretessprövning från och med den dag barnet fyllt 13 år fram till dess barnet fyllt 18 år vad gäller uppgifter om tillväxtkurvor, vaccinationer och bokade möten hos skolsköterskan.

Direktåtkomst och sekretessprövning

För att en direktåtkomst av journalen ska vara förenlig med bestämmelserna i patientdatalagen (PDL) krävs att den enskilde har rätt att ta del av uppgifterna enligt OSL. En sekretessprövning måste alltså göras innan uppgifterna görs tillgängliga för den enskilde genom direktåtkomst.

Juridiska avdelningen bedömer att tillväxtkurvor och besökstider fram till 13-årsdagen har vårdnadshavare alltid rätt att ta del av. Detta kan alltså göras tillgängligt för vårdnadshavaren genom direktåtkomst.

Juridiska avdelningen bedömer att uppgifter avseende tillväxtkurvor och besökstider efter 13-årsdagen kräver en manuell bedömning av elevens ålder och mognad för att fastställa vem som förfogar över sekretessen. Dessa uppgifter kan alltså inte göras tillgängliga för vårdnadshavaren utan att en sekretessprövning först har gjorts. Elevens samtycke till utlämnande av uppgifterna kan snabbt förändras och eleven kan ha svårt att förstå konsekvenserna av sitt givna samtycke. Uppgiften är därför inte lämplig att även efter elevens dokumenterade samtycke görs tillgänglig för vårdnadshavaren. Av detta följer också att det inte är lämpligt att en elev skriver ett avtal eller kontrakt med innebörden att vårdnadshavaren får ta del av uppgifterna. Juridiska avdelningens bedömning är att ett sådant dokumenterat samtycke eller avtal inte garanterar att den enskilde eleven inte

lider men vid ett utlämnande. Ett utlämnande av dessa uppgifter kräver alltså alltid en manuell sekretessbedömning.

Juridiska avdelningen bedömer att uppgifter om vaccinationer fram till 13-årsdagen har vårdnadshavare alltid rätt att ta del av. Detta kan alltså göras tillgängligt för vårdnadshavaren genom direktåtkomst.

Juridiska avdelningen bedömer att uppgifter avseende vaccinationer efter 13-årsdagen har vårdnadshavare rätt att ta del av under förutsättning att vårdnadshavarens samtycke krävs för att vaccinationen ska ges. Om ett sådant samtycke inte krävs kan uppgiften inte göras tillgänglig för vårdnadshavaren innan en sekretessprövning (manuell bedömning av ålder och mognad) först har gjorts. Elevens samtycke till ett utlämnande av uppgiften kan ändras över tid och uppgiften är därför inte lämplig att även efter elevens samtycke göras tillgänglig för vårdnadshavaren (se ovan). Ett utlämnande av uppgiften kräver alltså alltid en manuell sekretessbedömning.

Uppgifter avseende vaccinationer och tillväxtkurvor kan således göras tillgängliga genom direktåtkomst för vårdnadshavarna under vissa förutsättningar och detta innebär att reglerna om utlämnande av journalhandling, se nedan, inte blir tillämpliga.

Utlämnande av journalhandling

Om en journalhandling eller en kopia av journalhandlingen lämnats ut till någon ska detta dokumenteras i journalen. Detta gäller dock inte om journalen tillgängliggörs genom direktåtkomst.

Om uppgifter om tillväxtkurva och vaccinationer tillgängliggörs genom direktåtkomst behöver detta inte dokumenteras i journalen.

Om en e-tjänstanvändare begär ett utlämnande av journaler som inte är tillgängliga genom e-tjänsten ska utlämnandet dokumenteras i journalen och den som ansvarar för journalanteckningarna ska försäkra sig om att rätt person tar emot uppgifterna. Juridiska avdelningens uppfattning är att ett utlämnande ska göras till e-tjänstanvändarens folkbokföringsadress för att ansvarig för journalen ska vara försäkrad om att rätt person tar emot uppgifterna.

Förvaltningens förslag

Avsikten att öka servicen till elever och vårdnadshavare försvåras också av det faktum att andra vårdgivare än utbildningsnämnden, till exempel fristående skolor, inte får använda stadens digitala journal- och dokumentationssystem.

Förvaltningens samlade bedömning är att det för närvarande finns för stora hinder för att utveckla en fungerande e-tjänst på detta område.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att arbetet som avsåg att koppla vissa e-tjänster till det digitala journal- och dokumentationssystemet avbryts.